

Unes històriques i notables poesies

M. Castelltort Gardeny, bisbe d'Artorga

Francesc Verdura Campeny

Entre els papers que en Josep Alegret em va lliurar durant els anys que vam col·laborar junts en el llibre sobre la Guerra Civil a Canet de Mar, i en etapes posteriors al *Sot de l'Aubó*, ara, en classificar-los, m'he trobat amb tres poesies escrites a mà, pel llavors sacerdot Dr. M. Castelltort, que al cap d'uns anys va esdevenir bisbe de la seu d'Astorga.

L'origen de tot això fou degut a què en l'esclat de l'alçament militar, el juliol de l'any 1936, el canetenc Jaume Llorens Grau, després d'una fugida rocambolesca per evitar ser detingut per elements del Comitè de Canet, va arribar cercant empara i aixopluc a una aïllada casa pairal anomenada Gardeny, on va rebre acollida juntament amb dues altres persones que eren, el senyor Lluís Argullol un escultor, i l'altre, un sacerdot Dr. Castelltort.

Allà amagats, però sempre vigilants, atents a la possible vinguda d'alguna patrulla armada que pogués presentar-se, vigilant l'únic camí que de la carretera menava vers la masia, van haver de passar molts dies, setmanes i mesos que se'ls feien eterns sense poder fer més que conversar entre ells.

Van contar-se mútuament les seves vivències i en explicar en Jaume Llorens el que havia passat a Canet amb la crema del Temple Parroquial i el Santuari de la Misericòrdia, va fer promesa solemne, que si sortien vius de tota la tragèdia que estaven passant, pagaria de la seva butxaca una nova imatge de la Verge de la Misericòrdia, per substituir a la que havia estat profanada i cremada.

El senyor Argullol va dir que ell també s'hi afegia, i que, com escultor que era, s'obligava a esculpir una nova talla a la mateixa semblança que l'anterior i a poder ser amb l'ajuda de Déu, millorada. Posaren per testimoni al Dr. Castelltort, el qual beneí la bona pensada dels seus dos companys de reclusió.

Per matar les hores d'aquelles llargues jornades, al Dr. Castelltort, persona molt erudita, possiblement per fer un petit obsequi als seus dos companys, va escriure tres poesies, de les quals va fer-ne còpies escrites a mà i ofrena als seus dos companys de reclusió.

Heus aquí la transcripció de les mateixes.

A Crist Crucificat

En la penombra gris d'aquestes hores
teixides de silenci i de neguit,
quin consol apartar els ulls de les coses
on hi veig Vostra faç emmorenida
contreta amb un rictus de dolor.

Al costat és oberta la ferida
de la que brolla sang amb abundor;
sang que per mi i per tots un dia,
¡Senyor! i vessareu, d'una creu clavat
i d'allí traçava nova via
Vostra imatge de Crist Crucificat.

Si per seguir, Senyor, Vostres petjades
ara em veig perseguit i empresonat,
siguin, aquestes penes benaurades.
¡Senyor! per mi molt més haveu penat.

M. C.

Melangia

Blau de cel, claror de lluna.
Un estel que rutil·la en l'infinit.
Campanades que davallen en paüra
i es perden sense só, sense neguit.
Blau de cel, claror de lluna.

Jo t'oviro amb guspines d'emoció
i en mos ulls una llàgrima traspua
al saber-me reclòs a la presó.

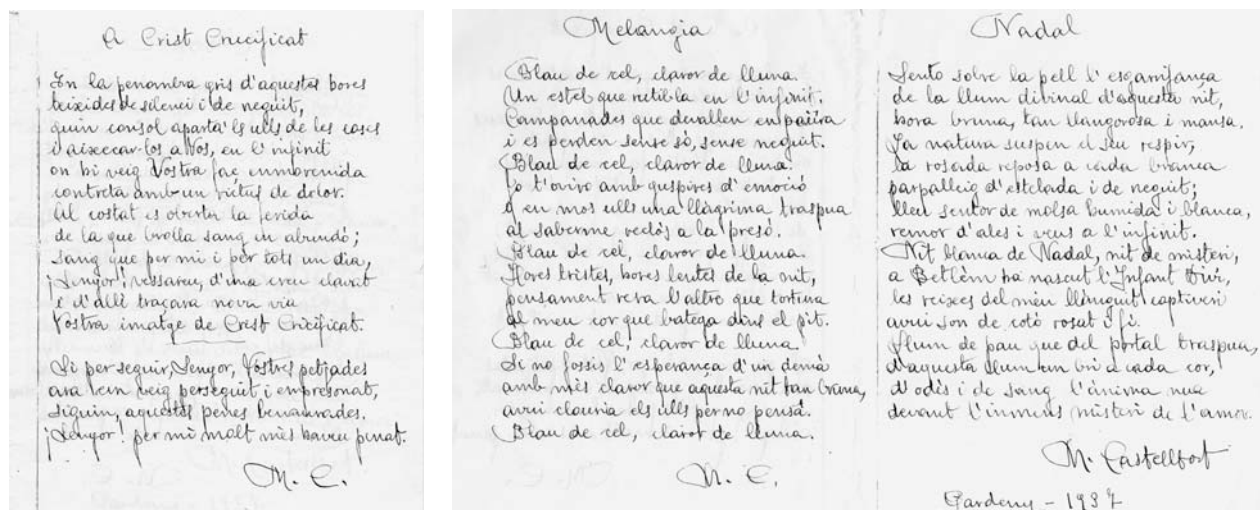
Blau de cel, claror de lluna.
Hores tristes, hores lentes de la nit,
pensament rera l'altre que tortura
al meu cor que batega dins el pit.

Blau de cel, claror de lluna.
Si no fossis l'esperança d'un demà
amb més claror que aquesta nit tan bruna
avui clouria els ulls per no pensar.
Blau de cel, claror de lluna.

M. C.

Eduard Fernandez, Josep Alegret Xiqués. Joan Alegret Llorens. Carme Llorens Montasell. Jaume Llorens Montasell. Mn. Josep Castelltort. Maria Lluïsa Argullol. Argullol (fill de l'escultor). Esposa del fill de l'escultor. Dlors Llorens Montasell. Assumpció Llorens Montasell. Maria Montasell Floriach. Jaume Llorens Grau. Lluís Argullol. Mare de Mn. Castelltort. Pare de Mn. Castelltort.

Nadal

Sento sobre la pell l'esgarrifança
de la llum divina d'aquesta nit,
hora bruna, tan llangorosa i mansa.
La natura suspèn el seu respir,
la rosada reposa a cada branca
parpelleig d'estelada i de neguit;
lleu sentor de molsa humida i blanca,
remor d'ales i veus a l'infinit.
Nit blanca de Nadal, nit de misteri,
a Betlem ha nascut l'Infant Diví,
les reixes del meu llanguit captiveri
avui son de cotó rosat i fi.
Llum de pau que del portal traspua,
d'aquesta llum un bri a cada cor,
d'odis i de sang l'ànima nua
davant l'immens misteri de l'amor.

Una vegada alliberats tots tres, sans i estalvis, tant en Jaume Llorens com en Lluís Argullol, es van afanyar a dur a terme la seva prometença. No cal dir que l'acompliren amb escreix, ja que la nova imatge de la Verge fou acceptada i venerada des del primer moment per tots els canetencs amb un entusiasme inimitable. Les grans celebracions per la coronació i trasllat a l'altar del santuari assoliren un fervor popular com mai s'havia vist ni aquí ni enlloc.

Una vegada enllestida tota la feina, les tres persones que havien generat el fet es van reunir amb les seves famílies, aplegades, a la masia d'en Jaume Llorens propera al Santuari de la Misericòrdia, per fer un àpat de celebració conjunta.

Per perpetuar-ne la memòria es van reunir tots al pati de davant la casa per fer-ne la fotografia de rigor que és la que exposem en aquestes pàgines.

Que Déu els beneeixi i els tingui al seu costat al cel, que bé s'ho han merescut.

M. Castelltort Gardeny
1937

FRANCESC VERDURA CAMPENY